

Põllumajandussaaduste mahepõllumajanduslik tootmine ja turustamine, aruanne 2006

Tellijä: Põllumajandusuuringute Keskus

Töö teostaja: OÜ Jäneda Öppe- ja Nõuandekeskus

Jäneda, september 2006

Kokkuvõte

Mahepõllumajanduslike ettevõtete küsitlus viidi läbi 57 maheettevõttes, kes olid end mahepõllumajanduslikuks tootjaks klassifitseerinud ning kellel oli kas kogu kasutatav põllumajandusmaa üleminekuaja läbinud või osa maast oli üleminekuajaperioodil.

Mahepõllumajanduslikult toodetud taime- ja loomakasvatustoodangu mahedana realiseeritud toodangu osakaal kogumüügist erines toodanguliikide lõikes oluliselt. Taimekasvatustoodangust müüdi kogu ulatuses viitega mahepõllumajandusele järgmisi toodanguliike: kapsas, köögiviljad (viljad või õied), porrulauk ja lehtsalat, tomat, liblikõieliste köögiviljad, puuviljad, maitse- ja ravimtaimed, heinaseeme ja hein ning kuivatatud õunad. Teraviljadest oli mahedana realiseeritud toodangu osakaal kogumüügist kõige suurem segaviljal (92,8%), järgnesid rukis ja nisu (vastavalt 45,7% ja 30,9%).

Loomakasvatuses oli viitega mahepõllumajandusele realiseeritud toodangu osakaal kogumüügist kõige suurem eluslammaste ja lambaliha realiseerimisel (vastavalt 91,4% ja 58,9%). Elusveistest realiseeriti mahedana 36,4%. Kogu piima müügist realiseeriti viitega mahepõllumajandusele vaid 2,0 %.

Maheda taimekasvatustoodangu realiseerimishinnad olid võrreldes tavatoodanguga märgatavalt kõrgemad kaunvilja, kartuli, mugul- ja juurköögivilja ning marjade puhul. Mahepõllumajanduslikult toodetud teravilja realiseerimisel saadi mõnevõrra kõrgemat hinda nisu ja rukki eest, kaera ja segavilja müüdi aga odavamalt kui tavatoodangut.

Viitega mahepõllumajandusele realiseeritud piima eest saadi ca 9% võrra kõrgemat hinda kui tavatoodanguna realiseerimisel. Mahepõllumajanduslikult toodetud loomakasvatustoodangu realiseerimishinnad olid võrreldes tavatoodanguga oluliselt kõrgemad elusveiste, veiste- ja lammaste lihaks müügil ning mee puhul.

Maheda taimekasvatustoodangu realiseerimisel oli sagedamini kasutatud suulist või kirjalikku viidet, ökomärgi all on mahetoodangut realiseeritud suhteliselt vähe.

Maheda loomakasvatustoodangu realiseerimisel oli sagedamini kasutatud suulist viidet. Elusveiste ja veiseliha realiseerimisel kasutati põhiliselt kirjalikku viidet. Ökomärgiga viitamist ei ole maheda loomakasvatustoodangu realiseerimisel üldse kasutatud.

Mahe- ja tavatootjate majandustulemuste võrdlevast analüüsist selgusid järgmised tulemused:

- toetuste osakaal kogutoodangus oli mahetootjatel ca 2,5 korda suurem tavatootjatega võrreldes;

EESTI MAAELU ARENGUKAVA 2004-2006 PKT HINDAMINE

- toetused moodustasid kõige suurema osa sissetulekutes segatootmise tootmistüübi ettevõtetes (60,4%), järgnesid looma- ja taimekasvatuse tootmistüübi ettevõtted (vastavalt 57,0% ja 54,1%);
- toetused moodustasid maheettevõtetel olulise osa netolisandväärtusest (keskmiselt 86,8%), kusjuures toetuste kogusummast moodustas mahetoetus 46,6%;
- keskmine mahetootja tootis 2005. aastal oluliselt vähem netolisandväärtust (ilma toetusteta) nii ettevõtte kui ka tööjõuühiku kohta võrreldes tavatootjate vastava näitajaga;
- investeeringu suuruse osas suuri erinevusi keskmise mahe- ja tavatootja vahel ei esinenud;
- keskmisel mahetootjal moodustasid toetused 98,2% kogu ettevõtjatulust (tavatootjal 77,7%). Kusjuures piima- ja segatootmise tootmistüübi maheettevõtetes oli ettevõtjatulu ilma toetusteta negatiivne.